

[Houbak.]

at lette generationsskiftet i landbruget. Landbrugsministeren har benyttet lejligheden til også at ændre andet i lovtæksten, bl.a. i § 1, hvor der stod, at de gældende uddannelseskraav var fastsat af landbrugsministeren efter forhandling med De samvirkende danske Landboforeninger og De samvirkende danske Husmandsforeninger. Jeg vil gerne have ministerens bekræftelse på, at en eventuel revision af uddannelseskraavene først vil ske efter forhandling med de nævnte organisationer.

Under udvalgsarbejdet vil vi fra venstres side gerne se på forskellige ting, bl.a. pantsikringsreglen, der somme tider har vist sig hindrende for ny låntagning til fortsatte investeringer i bedriften.

Ligeledes vil vi gerne se på det i loven fastsatte maksimumsbeløb, om ikke det ville være rimeligt at forhøje beløbet, der blev fastsat i 1967, og vi vil også gerne have set på den bestemmelse, der siger, at man kun ved nyetablering kan opnå disse lån, for det sker jo tit i forbindelse med generationsskifte, at sønnen køber halvpant i ejendommen, og så er der ikke mulighed for ved den endelige overtagelse af ejendommen at udnytte loven op til dens maksimumsbeløb. Ligeledes er det heller ikke muligt for de unge, der begynder med en mindre ejendom, og som senere kan magte en større, at få gavn af lovens højeste beløb.

Vi vil fra venstres side give lovforslaget en positiv udvalgsbehandling.

Halvgaard (FP):

Loven om udlån til yngre landmænd blev vedtaget i 1967 og er senere ændret i 1973. Nu foreligger der forslag til nye ændringer af loven. Formålet med denne lovgivning er at hjælpe unge landmænd til at erhverve en ejendom.

Det, der gør det svært for unge landmænd at komme i besiddelse af egen ejendom, er jo de stigende ejendomspriser og det høje renteniveau. En anden omstændighed, der bremser generationsskiftet, er de mange restriktioner, der i årenes løb er gennemført for landbrugserhvervets vedkommende. Jeg kan f.eks. nævne jordskatterne og specielt kapitalvindingsskatten. Ganske vist har man så fra lovgivningsmagtens side forsøgt at råde

bod på disse uretfærdigheder ved at gennemføre nogle tilskuds- og garantiordninger, f.eks. til forbedring af driftsbygninger, til energibesparende foranstaltninger, til dræning, til regnskabsføring og også det forslag, som vi nu behandler i dag, etableringsstøtte til yngre landmænd. Det vil sige, man tager med den ene hånd og giver lidt med den anden.

Er det nu en rigtig politik? Er det nu ikke på tide, at vi får bragt orden i tingene og gennemfører et reelt lovgivningsarbejde til gavn for landbrugserhvervet og erhvervslivet i det hele taget? Hermed mener jeg, at vi i stedet for nye tilskudsordninger prøver på at afskaffe de uretfærdige restriktioner, landbruget er behæftet med.

Den politik, der er ført her i Danmark i de senere år, har ikke været til gavn for det danske landbrugserhverv, tværtimod er landbruget for alvor blevet sorteper. Skiftende regeringer har siden 1960'erne opbygget og bemandet et offentligt serviceapparat, et offentligt administrationsapparat, som Danmark slet ikke har råd til, og det betyder, at hver dansker, fra vugge til grav, i gennemsnit hertil må betale 20.000 kr. pr. år. Også landmandsfamilien må bidrage til denne formidable serviceydelse uden selv i væsentlig grad at have hverken tid til eller mulighed for at nyde godt af disse offentlige gratistilbud, fordi landmanden i dag ikke arbejder de 8 timer, men op til 14 timer i døgnet. Landmanden kan naturligvis glæde sig over at betale for andre befolkningsgruppers privilegier, men spørgsmålet er, om det kan være forsvarligt at fortsætte med en sådan politik.

Med undtagelse af fremskridtspartiet har samtlige andre partier i skøn forening givet deres støtte til disse serviceydelser, der lægger beslag på en alt for stor del af vor arbejdskraft og af den kapital, som er så nødvendig for vort erhvervsliv. Uden at tænke på, hvor pengene skulle komme fra, har man ansat flere og flere i den offentlige sektor og glemt, at alt, hvad Danmark kan yde af service, er afhængigt af, hvad Danmark kan producere og sælge. Den førte politik har medført en stagnation i dansk landbrug i forhold til, hvad tilfældet er i andre lande, fordi man dér har ført en fornuftig erhvervs politik og ikke har belastet f. eks. land-